

Dit zijn wij
Jaarverslag 2024

Voorwoord p.3

Hoogtepunten p.4

Feiten & cijfers p.8

Kinderen & Jongeren

- p. 9 Kansen voor kinderen en jongeren
- p. 11 Het BiebLab: een ontzettende win-winsituatie

Informereren & ontmoeten

- p. 14 Plek voor ontmoeting en debat
- p. 15 De Bibliotheek online: E-books en luisterboeken
- p. 16 Terugblik naar Ketikoti in de Bibliotheek

Basisvaardigheden

- p. 19 Onmisbare basisvaardigheden ontwikkelen
- p. 24 Bezoek van Hanneke Propitius, directeur van Stichting Lezen en Schrijven

“ Ik ben trots op de tomeloze inzet van alle collega's, vrijwilligers en partners ”

Waardering voor ons werk

Bibliotheek aan den IJssel is dé plek om te lezen, leren, informeren en ontmoeten. Iedereen is welkom, of je nu komt voor je plezier, om anderen te ontmoeten, of om jezelf te ontwikkelen. Samen met onze partners zorgen we ervoor dat de inwoners van Capelle en Krimpen aan den IJssel taal- en digivaardig zijn en zich een leven lang kunnen blijven ontwikkelen.

Ik ben heel trots op alle mooie cijfers die we het afgelopen jaar met elkaar gehaald hebben. Zo gaven onze bezoekers ons een 8, en ook de certificering beloonde onze inzet met een 8. Bij twee bezoeken van enkele 'mystery guests' scoorden we een 8,7 en datzelfde cijfer kreeg de Ketikoti bijeenkomst in de Bibliotheek van Capelle, waar Natacha Harlequin, Cynthia McLeod en Valika Smeulders met elkaar in gesprek gingen over deze dag: herdenken of vieren? De lezing van Annejet van der Zijl met onze cultuurpartners in Krimpen kreeg van de bezoekers zelfs een 8,9.

Natuurlijk konden we deze hoge waarderingcijfers alleen maar krijgen dankzij de tomeloze inzet en betrokkenheid van alle collega's, vrijwilligers en partners het afgelopen jaar. Ik ben trots op alles wat wij samen in 2024 hebben bereikt. Bibliotheek aan den IJssel heeft maatschappelijke waarde; daarvan getuigt dit jaarverslag. Veel leesplezier!

Dionne Dinkhuijsen

Directeur-bestuurder

Bibliotheek aan den IJssel

Hoogtepunten 2024

Januari

Nationale Voorleesdagen

Tijdens de Nationale Voorleesdagen van 24 januari t/m 3 februari 2024 werd er in de Bibliotheek voorgelezen uit het Prentenboek van het jaar 2024: *Help! Een verrassing!* van Miriam Bos. Speciaal voor meertalige kinderen waren er in de Bibliotheek gratis vertalingen beschikbaar van het prentenboek in het Pools, Turks, Arabisch en Oekraïens. Ook konden kinderen de theatervoorstelling *Help! Een verrassing!* bezoeken. Het (lees)plezier spatte ervan af!

Februari

VoorleesExpress voor Oekraïense gezinnen

Voorlezen is heel belangrijk voor de taalontwikkeling van een kind. Daarom is de Bibliotheek aan den IJssel een VoorleesExpress gestart op de opvanglocatie voor Oekraïense vluchtelingen. Onze vrijwilligers lazen de Oekraïense kinderen 20 weken lang voor. Ook deden ze taalspelletjes om kinderen en ouders te laten ervaren hoe leuk taal is.

Maart

Geldfit

Op 13 maart organiseerden we samen met Crimpen Inn de interactieve workshop Geldfit! De 20 deelnemers leerden meer over reiskosten, internetbankieren, en hun recht op extra's zoals toeslagen. Het doel: hun financiële kennis te vergroten en meer grip te krijgen op hun geld. Zo werken we samen aan een financieel gezonde toekomst!

April

Bijeenkomst digitale veiligheid senioren

Oplichters zitten niet stil, ook niet in Krimpen. Steeds weer verzinnen ze nieuwe mogelijkheden om vooral oudere mensen geld afhandig te maken. Met babbeltrucs, valse whatsappjes, sms'jes of e-mails. Samen met de gemeente, de politie en de Rabobank organiseerden we daarom op 8 april in De Tuyter een informatiemiddag waar bijna 70 senioren aanwezig waren die wilden weten hoe ze digitale fraude en uitbuiting kunnen voorkomen.

Mei

Vrijheidscollege Hedy d'Ancona

In mei staat Nederland altijd in het teken van vrijheid. Een belangrijk thema waar we als bibliotheek natuurlijk ook aandacht aan besteden. Dat deden we op 17 mei met oud-politica en voorvechter van de vrouwenrechten Hedy d'Ancona. Zij besprak hoe we de rechten die vrouwen in de loop der jaren hebben gekregen kunnen blijven beschermen.

Juni

BoekStartdag

Speciaal voor kinderen van 0-4 jaar en hun (groot)ouders werd op 1 juni in zowel Capelle als Krimpen de BoekStartdag gehouden. Het thema dit jaar was 'verkeer'. De kinderen bezochten onder andere een voorleesvoorstelling en deden interactieve spelletjes. Onze BoekStartcoaches liepen rond om vragen te beantwoorden en voorleestips te geven. En extra leuk: Chase uit Paw Patrol was er ook!

“ Hedy d'Ancona is voor mij een icoon in het strijden voor vrouwenrechten. Ik heb vanavond veel geleerd en ben geïnspireerd om aan de slag te gaan voor gelijke rechten voor vrouwen. ”

Kirsten Jaarsma, wethouder Cultuur in Krimpen

Juli

Ketikoti in de Bibliotheek

In de week van 1 juli stonden we uitgebreid stil bij Ketikoti. Met een speciale collectie boeken over de slavernij en de koloniale geschiedenis, een open leeskring, dialogotafel en een speciale avond met Natacha Harlequin, Valika Smeulders en Cynthia McLeod. Ook aan de kleintjes was gedacht: tijdens Peuterpret werden ze voorgelezen uit 'Prinses Arabella is jarig'.

[Bekijk het fotoverslag van Ketikoti: herdenken of vieren? op p.16](#)

Augustus

Vakantielezen

De meeste kinderen lezen op school en niet thuis. Daarom ontstaat er in de zomervakantie vaak een leesdip. Om die ook dit jaar te voorkomen lanceerden we de campagne 'Vakantielezen'. Ons team bezocht vlak voor de vakantie zo'n 900 kinderen in de groepen 3 en 4 en stimuleerde hen te blijven lezen. Ook volwassenen werden aangespoord lekker boeken te lezen tijdens hun vakantie.

September

Week van lezen en schrijven

In zowel Capelle als Krimpen waren er volop activiteiten rondom de Week van lezen en schrijven, waarin extra aandacht wordt gevraagd voor mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. De hele maand september kon je in de Bibliotheek kennismaken met boeken in makkelijke taal. Ook kon je De Nederlandse Taalshow bezoeken en deden we samen met de gemeenten mee aan de 'Retour afzender'-actie van Steffie. In Krimpen was er bovendien een speciale Kunst & Kleets workshop en konden bezoekers in de Escape Caravan ervaren hoe het is om laaggeletterdheid te zijn. Daarnaast bracht Hanneke Propitius, directeur-bestuurder van Stichting Lezen en Schrijven, een bezoek aan onze bibliotheek.

[Lees het interview met Hanneke Propitius op p.24](#)

Oktober

Kinderboekenweek

'Lekker eigenwijs!' Dat was het thema van de 70e Kinderboekenweek die van 2 tot en met 13 oktober werd gehouden. Ook Bibliotheek aan den IJssel stond helemaal in het teken van het grootste boekenfeest voor kinderen en (groot)ouders. Zo organiseerden we voor kinderen van 4 t/m 8 jaar een workshop Eigenwijze muziek. Op basisscholen verzorgden we extra boekpromoties en konden leerlingen door middel van een green screen in hun favoriete kinderboek stappen. Ook in de Bibliotheek zelf kon je op de foto voor een greenscreen. En in Capelle kon je na sluitingstijd zelfs freerunnen! Jeugdleden deden uitdagende opdrachten zoals een boek op je hoofd balanceren, of een parcours afleggen.

November

Heel Nederland Leest

Samen een goed boek lezen – dat brengt gesprekken op gang en verbindt mensen met elkaar. We nodigden daarom deze maand drie auteurs uit: Özcan Akyol (Eus), Annejet van der Zijl en Jet Doedel, hertaalster van onder andere de roman Joe Speedboot in een makkelijke taal versie. De lezing van Annejet van der Zijl met onze cultuurpartners in Krimpen viel erg in de smaak. Bezoekers gaven er een 8,9 voor.

December

Vrijwilligersontbijt

Op 7 december, de Dag van de Vrijwilliger, genoten we met onze vrijwilligers van een heerlijk ontbijt, verzorgd door *Brownies&downieS*. Tijdens deze ochtend hebben we onze jubileumvrijwilligers extra in het zonnetje gezet met een attentie voor hun jarenlange inzet.

Feiten & cijfers

11.131 leden

3.580 volwassenen

7.551 jeugd

2.989 Online
Bibliotheekaccount

178.348 fysieke bezoekers in de
vestigingen Capelle en Krimpen aan den IJssel

124.726 materialen* in de collectie

*Dit zijn boeken, kranten, tijdschriften, e.d.

56.007 materialen
in de bibliotheken

68.719 materialen
in de scholen

383.713 uitleningen

343.979 fysieke bibliotheek

28.101 e-books

11.633 luisterboeken

Kansen voor kinderen en jongeren

Alle kinderen moeten zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige burgers. Daarom werkten wij ook in 2024 met onze samenwerkingspartners in Capelle en Krimpen voortdurend aan taalontwikkeling, leesbevordering en mediawijsheid van kinderen en jongeren. Dat deden we, onder andere dankzij de gemeentelijke Onderwijskansensubsidies, met onze vaste programma's BoekStart en de Bibliotheek op school.

BoekStart in de kinderopvang

BoekStart in de kinderopvang is gericht op het voorkomen van taalachterstanden bij peuters. In 2024 hebben wij met 18 kinderopvanglocaties een samenwerkingscontract afgesloten. Op al deze locaties hebben wij een toegankelijke leeshoek ingericht met een vaste basiscollectie. Onze voor- en vroegschoolse educatiespecialist (VVE-specialist) las de kinderen in kleine groepjes voor waardoor er extra aandacht was voor de taalontwikkeling van ieder kind. Bovendien deed ze taalspelletjes om de woordenschat te vergroten.

Op alle locaties is gewerkt aan het opstellen van een voorleesmediaplan. Ook hebben alle pedagogisch medewerkers een training interactief voorlezen aangeboden gekregen.

Dankzij een subsidie van Stichting Lezen hebben we op verschillende locaties een schrijversbezoek van Yvon van Oel kunnen organiseren.

BoekStartcoach

Onze BoekStartcoach is elke week aanwezig op één van de drie consultatiebureaus (CJG's)

In 2024 hebben wij met 18 kinderopvanglocaties een samenwerkingscontract afgesloten.

in Capelle. Op elk consultatiebureau is een leeshoekje ingericht. Terwijl ouders/verzorgers wachten op hun afspraak met de jeugdarts of verpleegkundige knoopt onze speciaal hiervoor opgeleide BoekStartcoach een praatje met hen aan waarin ze vertelt over het belang van (voor)lezen vanaf een jonge leeftijd. Ook moedigt ze ouders aan om hun kinderen lid te laten worden van de Bibliotheek en een BoekStartkoffertje op te halen. 149 mensen hebben dat via het CJG gedaan. Uit een enquête onder CJG-medewerkers blijkt dat er door deze samenwerking meer met ouders gesproken wordt over de

taalontwikkeling van hun kind. Onze expertise wordt beoordeeld met 4,5 van de 5 sterren.

Peuterpret

Deze wekelijkse activiteit vindt plaats in onze hoofdstigingen. Onze BoekStartcoach of VVE- specialist leest voor in combinatie met een taalspelletje, muziek en beweging. Ook adviseert zij ouders bij de keuze van boekjes en andere media, maakt ze hen wegwijs in de Bibliotheek en vertelt nogmaals over het gratis lidmaatschap/BoekStart. Het aantal ouders en kinderen dat Peuterpret bezocht nam in 2024 toe.

De Bibliotheek *op school*

Met het landelijke programma de Bibliotheek *op school* willen we kinderen en jongeren stimuleren om meer te lezen. Onze onderwijsspecialisten en leesconsulenten zorgden ook in 2024 samen met de school voor een passende en inspirerende collectie. Dat deden we in Capelle aan den IJssel op 24 primair onderwijs (po)-locaties en op het Eye College. Met het Comenius College sloten we een samenwerkingsovereenkomst en deden het voorbereidend werk om in 2025 een schoolbibliotheek te kunnen starten. In Krimpen aan den IJssel werkten we op 10 po-locaties en het Krimpenerwaard College. In totaal hebben we met de Bibliotheek *op school* ruim 8000 kinderen en jongeren tussen de 4 en 18 jaar bereikt.

De Bibliotheek *op school* is actief op **36** (po)-locaties en colleges en heeft in 2024 ruim **8000** kinderen en jongeren bereikt.

“ Ik had wel verwacht dat het BiebLab zijn vruchten zou afwerpen, maar ik had niet verwacht dat het meteen zo hard zou gaan ”

Het BiebLab: een ontzettende win-winsituatie

Het BiebLab, de nieuwe wijkbibliotheek bij het al bestaande KinderLab, is een aanwinst voor de Capelse wijk Schollebaar. Veel kinderen zijn lid geworden van de Bibliotheek, en ouders gaan sneller een taal cursus doen. Marco van de Meughevel, taalspecialist KinderLabs van Bibliotheek aan den IJssel, en Bart Leune, coördinator KinderLab Schollebaar van Welzijn Capelle, zijn dan ook razenthousiast over deze samenwerking.

“Het KinderLab is eigenlijk een kinderontwikkelcentrum”, vertelt Bart. “We hebben vier pijlers: sport & gezondheid, talentontwikkeling, taal en financiële educatie. Mediawijsheid is daar recent bijgekomen. Samen met partners zoals Bibliotheek aan den IJssel besteden we veel aandacht aan al die pijlers, want we zitten hier natuurlijk niet voor niets. We zitten in een wijk waar veel financiële problemen zijn, veel taalachterstand is. Niet alle kinderen hier hebben de kans om hun talenten te ontwikkelen. En ook sport & gezondheid

speelt hier een rol, omdat niet alle ouders hun kind opgeven voor een sportvereniging of de middelen daarvoor hebben.”

Laagdrempelig

“Er zijn vier vestigingen van de KinderLabs en ik ben bij drie vestigingen actief als taalspecialist”, vult Marco aan. “Op maandag ben ik de hele dag hier op het KinderLab Schollebaar. Ik ben verantwoordelijk voor allerlei activiteiten die te maken hebben met de pijler taal. Ik lees bijvoorbeeld voor aan peuters en kleuters en maak samen met een collega van KinderLab en kinderen uit de buurt een wijkkinderkrant. Ook kunnen kinderen en hun ouders bij mij terecht voor taalhelpvragen. Ik probeer hen te verleiden om naar de bibliotheek te komen, lid te worden, en om een taal cursus te gaan doen. Het KinderLab is een nog laagdrempeliger manier dan de bibliotheek om ouders duidelijk te maken dat er hulp mogelijk is en dat we die ook kunnen bieden.”

Vertrouwd gezicht

“Het is echt superfijn dat Marco hier elke maandag rondwandelt”, vervolgt Bart. “Taal is voor ons echt de hoofdpijler, omdat we zien dat daar toch wel de grootste achterstand is en er veel behoefte aan hulp is. Wij merken dat ouders zich vertrouwd moeten voelen voordat ze met hulpvragen komen. Ze komen hier naar binnen omdat het ze een beetje een open woonkamergevoel geeft. En omdat Marco hier elke maandag is, hebben ze een vast gezicht. Dus het is niet alleen maar puur dat taalspecialisme, het is ook een stukje social work. Doordat Marco een band met ze opbouwt, krijgt hij ook de hulpvragen.”

Win-winsituatie

“Het BiebLab is echt aan alle kanten een ontzettende win-winsituatie. Veel bewoners gaven aan dat ze een bibliotheek misten in de buurt omdat de stap van Schollebaar naar Capelle centrum voor sommige bewoners een te flinke stap is, zeker ook omdat het OV niet aansluit. Dus hoe mooi is het dat je de bibliotheek precies in het centrum kan plaatsen van waar eigenlijk de grootste problemen zich afspelen. En dat heeft zich ook wel uitbetaald. Met de opening van het BiebLab hebben we gezien dat echt heel veel

kinderen lid zijn geworden van de Bibliotheek. Ook kinderen van wie je het echt niet had verwacht,” zegt Marco. “En dat ze dan enthousiast zeggen: ik heb het boek al uit, en ook daadwerkelijk kunnen vertellen waar het boek over ging. Dus ze lezen het ook echt.”

Plannen voor 2025

“Ik had wel verwacht dat het BiebLab zijn vruchten zou afwerpen, maar ik had niet verwacht dat het meteen zo hard zou gaan. Dus wat mij betreft is het tot nu toe boven verwachting gegaan”, zegt Bart. “Ook is het fijn dat ze vanuit BiebLab kunnen doorverwijzen naar activiteiten in het KinderLab. Laten we hopen dat het zo goed blijft gaan. En zo niet, dan gaan we gewoon leuke campagnes doen zodat we die kinderen weer terug de bibliotheek in krijgen.” Marco: “Zeker! We zijn ook aan het kijken welke doelgroepen we nog missen. Dus in 2025 gaan we ons bijvoorbeeld ook richten op de Chinese community. En we willen meer activiteiten ontplooiën in het BiebLab zelf zodat het een nog levendigere omgeving wordt voor de mensen in deze wijk.”

Opening BiebLab in Schollevaar

Woensdag 6 november was het dan zover: de feestelijke opening van BiebLab Schollevaar! Samen met meer dan 200 leerlingen van de Sjalomschool opende wethouder Harriët Westerdijk onze nieuwste wijkbibliotheek waarin we samenwerken met Welzijn Capelle. Een swingende brassband maakte het feest compleet!

In BiebLab Schollevaar zit ook een nieuw Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Bezoekers kunnen daar maandag t/m donderdag tussen 12.00 en 16.00 uur terecht voor gratis hulp bij digitale overheidszaken, zoals het aanvragen van een DigiD of het verlengen van een rijbewijs. Met dit extra informatiepunt wordt het voor Capellenaren nog makkelijker om hulp te vragen en te krijgen.

Plek voor ontmoeting en debat

Bibliotheek aan den IJssel heeft een belangrijke rol als het gaat om het informeren van mensen. Ook in 2024 waren we zowel in Capelle als Krimpen dé plek voor ontmoeting en debat.

Café van Toen en Nu

Elke laatste donderdag van de maand vindt in het Streekmuseum Krimpenerwaard in Krimpen aan den IJssel het gezellige Café van Toen en Nu plaats. Een mooie plek om elkaar te ontmoeten en met elkaar in gesprek te gaan. Café van Toen en Nu biedt thema's, sprekers en altijd een warm welkom. De ochtenden draaien om ontmoeting en zijn een fijne samenwerking tussen Streekmuseum Krimpenerwaard, Krimpenwijzer en Bibliotheek aan den IJssel.

Open Leeskring

Een boek lezen is leuk, maar het is nog leuker om er naderhand met anderen over te praten. Gedurende het jaar worden er een aantal bijeenkomsten van de Open Leeskring georganiseerd in de Bibliotheek in Krimpen en Capelle. De Open Leeskring is een leeskring waarvan de inschrijving open is, en deelnemers geen lid hoeven te zijn van een bestaande leesclub. Geïnteresseerden kunnen eenmalig deelnemen of vaker. Tijdens de bijeenkomsten worden door de collectie-specialist van de Bibliotheek vragen gesteld en wordt de discussie actief op gang gebracht.

Stamboomcafé

De deelnemers van het Stamboomcafé maken kennis met historische bronnen die de basis vormen voor het achterhalen van namen, plaatsen en jaartallen. Het is een community van ervaren 'onderzoekers' en beginners die elkaar om de twee maanden ontmoeten in de bibliotheek. Ze wisselen kennis en informatie uit en helpen elkaar bij het onderzoek.

De Bibliotheek online: E-books en luisterboeken

In deze infographic staan de belangrijkste cijfers over het gebruik van e-books en luisterboeken in 2024 voor de Bibliotheek aan den IJssel.

Meest geleende e-books in 2024

- 1 **De Camino**
Anya Niewierra
- 2 **Het bloemenmeisje**
Anya Niewierra
- 3 **Het hele dorp wist het**
Rinke Verkerk
- 4 **Ik kom hier nog op terug**
Rob van Essen
- 5 **Vrij uitzicht**
Anya Niewierra

Geregistreerde accounts

Op 31 december waren er 2.968 accounts.

Leners

1.426 mensen leenden minimaal 1 e-book.

Uitleningen

Er werden in 2024 gemiddeld

2.252 e-books per maand uitgeleend.

Top 5 uitleningen e-books per genre

Literatuur
54%

Spanning
23%

Jeugd
14%

Informatief
7%

SF/Fantasia
1%

Luisterboeken

Ketikoti: herdenken of vieren?

Op 1 juli 1863 werd in onder andere Suriname de slavernij afgeschaft. Deze dag wordt in de volksmond Ketikoti, 'Gebroken Ketenen' genoemd. Ketikoti is zowel een moment van herdenking als viering. In de week van 1 juli stonden we ook in Bibliotheek aan den IJssel uitgebreid stil bij Ketikoti.

Op 4 juli organiseerden we een speciale avond ter gelegenheid van Ketikoti, met strafpleiter en tv-persoonlijkheid Natacha Harlequin als host. Harlequin is nazaat van een Schotse plantage-eigenaar die een relatie heeft gehad met haar tot slaaf gemaakte voormoeder. Zij sprak met Dr. Valika Smeulders, hoofd geschiedenis van het Rijksmuseum en gespecialiseerd in cultureel erfgoed, diversiteit en het koloniale verleden, en Cynthia McLeod, auteur van de bestseller 'Hoe duur was de suiker?' over ons gedeelde slavernijverleden.

Waarnemend burgemeester Cor Lamers van Capelle opende de avond. Hij benadrukte dat de bibliotheek een mooie centrale plek is voor ontmoetingen zoals deze, en hoe belangrijk het is om in dialoog te blijven over ons gezamenlijke verleden. Hij sprak de wens uit dat de bibliotheek deze rol in de toekomst blijft vervullen.

Natacha Harlequin nodigde iedereen uit om zich vrij uit te spreken: "We zijn samen en je mag je vrij voelen te vragen wat je wilt. Of je het nu hebt over wit, zwart, blank of bruin, het maakt niet uit, we gaan met elkaar in gesprek." Het open gesprek moedigde de aanwezigen aan om actief deel te nemen, waardoor er een sfeer van verbinding ontstond.

Het publiek waardeerde de avond met een 8,7. Een greep uit de enthousiaste reacties:

"Mooie bijeenkomst met geweldige sprekers"

"Veel meer van dit soort interactieve lezingen geven en promoten waarbij we met elkaar in gesprek kunnen gaan"

"Het was een topavond!"

Informeren & ontmoeten

Dr. Valika Smeulders had als gast-collectievoor onze bibliotheek een speciale collectie met boeken over de slavernij en de koloniale geschiedenis samengesteld.

Tijdens de Open Leeskring (op 1 juli in Krimpen en op 3 juli in Capelle) werd het boek 'Hoe duur was de suiker?' van Cynthia McLeod gelezen en besproken. Het boek maakte van McLeod in één klap Suriname's bekendste auteur en biedt een diepgaande blik op het leven tijdens de slavernij.

De Ketikoti Dialogotafels zijn een belangrijk onderdeel van de jaarlijkse Ketikoti viering in Suriname en Nederland. Het is een moment waarop mensen, ongeacht hun achtergrond, samen kunnen komen om te herdenken, bewustwording te vergroten en samen te werken aan een toekomst waarin we allemaal gelijke kansen hebben. Op 2 juli stond onze gastvrouw en gespreksleider Alida Vreden-Cyrus in Capelle klaar om iedereen te verwelkomen en het gesprek aan te gaan.

Onmisbare basisvaardigheden ontwikkelen

Goed kunnen lezen en schrijven en digitaal vaardig zijn, zijn onmisbaar voor iedereen die zich staande wil houden in de huidige maatschappij. Het Digi-Taalhuis van Bibliotheek aan den IJssel helpt mensen deze basisvaardigheden te (blijven) ontwikkelen. Door de samenwerking met vele partners in zowel Capelle als Krimpen zijn onze Digi-Taalhuizen de coördinatiepunten geworden op het gebied van basisvaardigheden. Ook in 2024 hebben we weer vele mensen (digi)taalvaardiger kunnen maken.

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

Bij het Informatiepunt Digitale Overheid kan iedereen terecht met vragen over de digitale overheid. Tijdens onze service-uren is er altijd een bibliotheekmedewerker aanwezig die de klant direct kan helpen of doorverwijzen, bijvoorbeeld naar onze Digitaal Meedoen-inlooppreekuren. In totaal zijn er 1266 vragen van 953 bezoekers geregistreerd.

Digitaal Meedoen

Bezoekers die met vragen bij het IDO komen, worden regelmatig doorverwezen naar de Digitaal Meedoen-sprekuren. Andersom zijn de spreekuren ook momenten om IDO-vragen te stellen. Er zijn dagelijks in beide vestigingen

een of meer vrijwilligers aanwezig die bezoekers kunnen helpen met individuele, digitale vragen. Zij leren mensen op een informele manier omgaan met digitale uitdagingen en kunnen hen direct helpen. Ook kunnen bezoekers in hun eigen tempo oefenen op de aanwezige laptops met programma's van oefenen.nl en Seniorweb. Er zijn 510 Digitaal Meedoen-bijeenkomsten geweest waaraan 1240 mensen deelnamen.

Digi-Taalhuis Capelle

Het Digi-Taalhuis Capelle aan den IJssel is in 2024 flink in beweging geweest: er kwam een nieuwe coördinator en er werd gewerkt aan een nieuwe invulling van de stuurgroep. Ook ontving het Digi-Taalhuis een flinke WEB-

Er zijn **510** Digitaal Meedoen-bijeenkomsten geweest waaraan **1240** mensen deelnamen.

Basisvaardigheden

subsidie waarvan in 2024, en doorlopend in 2025, nieuwe activiteiten konden en kunnen worden uitgerold.

Net als in voorgaande jaren werd er doorlopend gewerkt aan het versterken van het Digi-Taalhuis en is er actief ingezet op scholing van zorgprofessionals en het bereiken van laaggeletterde NT1'ers.

Digi-Taalhuis Krimpen

In 2024 lag de focus op het bereiken van laaggeletterde NT1'ers en NT2'ers via het maatschappelijk middenveld en het versterken van het netwerk rondom

laaggeletterdheid. Er was volop ruimte om laaggeletterdheid aan te pakken binnen belangrijke thema's als gezondheid en welbevinden, participatie en werk, gezin en preventie, armoede en financiële zaken. Het Digi-Taalhuis Krimpen aan den IJssel is sinds 2023 een samenwerkingsverband tussen Bibliotheek aan den IJssel, Gemeente Krimpen aan den IJssel, Crimpen Inn, KrimpenWijzer en ContourdeTwern, waarbij VluchtelingenWerk en Stichting Lezen en Schrijven later zijn aangehaakt.

Nieuwe partners Krimpen

Het Digi-Taalhuis Krimpen heeft in 2024 twee waardevolle nieuwe partners verwelkomd: Zorggroep Krimpen en de VoorleesExpress. Met Zorggroep Krimpen wordt de verbinding gelegd tussen taal en zorg, zodat ook mensen met een beperkte taalvaardigheid beter toegang krijgen tot gezondheidsinformatie en -ondersteuning. De samenwerking met de VoorleesExpress richt zich op het versterken van taalontwikkeling bij kinderen, waarbij gezinnen worden begeleid om samen taalplezier en geletterdheid te bevorderen. Beide partners dragen bij aan een inclusieve en taalrijke samenleving.

Digi-Taalpunt spreekuren

Capelle:

- Drie keer in de week een Digi-Taalpunt spreekuur in de Bibliotheek in Capelle.
- Wekelijks Digi-Taalpunt spreekuur in het Huis van de Wijk Schenkel.
- Registratiepunt Taalvragen in het Huis van de Wijk Middelwatering.
- Totaal: 137 taalvragen

Krimpen:

- Wekelijks een Digi-Taalpunt spreekuur in Bibliotheek Krimpen.
- Maandelijks Digi-Taalpunt spreekuur in het inloophuis Crimpen Inn.
- Digi-Taalpunt spreekuren tijdens de afspraken met het Krimpens Sociaal Team.
- Totaal: 100 taalvragen

Kerngroep Digi-Taalhuis

Om de continuïteit van het Digi-Taalhuis te waarborgen, wordt gestreefd naar een nauwere samenwerking tussen de gemeentes Capelle en Krimpen aan den IJssel en de Bibliotheek. De basis voor de nieuwe kerngroep is in 2024 gelegd, in 2025 zal deze verder worden uitgewerkt. Er zijn vier kerndomeinen benoemd waarbinnen met relevante partners wordt samengewerkt: Werk & Participatie, Armoede & Geld, Gezondheid & Welbevinden en Gezinsaanpak.

Digitale inclusie en vaardigheden

Het Digi-Taalhuis Krimpen nam op uitnodiging van de Koninklijke Bibliotheek (KB) en Probiblio deel aan een gesprek over digitale inclusie en vaardigheden met de Oostenrijkse organisatie Verein Kleinregion Waldviertler Kernland. De coördinator Digi-Taalhuis Krimpen en coördinator Digitaal Meedoen deelden hun inzichten over digitale inclusie, met focus op hoe dit de gemeenschappen in Nederland beïnvloedt, en vergeleken dit met de situatie in Oostenrijk. Het Digi-Taalhuis kon waardevol advies geven tijdens het gesprek, met name over de integratie van digitale vaardigheden en inclusie in bibliotheken.

Escape Caravan

Deze interactieve ervaring liet deelnemers voelen hoe het is om moeite te hebben met lezen en schrijven. Deelnemers ervoeren zo dezelfde onmacht en frustratie als mensen die moeite hebben met basisvaardigheden, wat bijdroeg aan meer begrip en bewustwording. In totaal namen 60 mensen deel aan deze impactvolle activiteit in Krimpen.

De Nederlandse Taalshow

De Nederlandse Taalshow is een interactieve taalquiz, speciaal ontwikkeld voor anderstaligen die de Nederlandse taal leren, en hun taalcoaches. Door middel van quizvragen en uitdagende opdrachten leren deelnemers op een ontspannen en plezierige manier meer over

de Nederlandse taal en cultuur. Tijdens deze editie namen 40 enthousiaste deelnemers deel aan de quiz in Krimpen en 60 in Capelle.

Gecijferdheid

Voor het eerst is binnen de gemeente Krimpen aan den IJssel aandacht besteed aan gecijferdheid via het Digi-Taalhuis. De workshop 'Stippen' had als doel een feestelijk bord te maken, waarbij deelnemers op een creatieve manier aan de slag gingen met cijfers en wiskundige concepten, zonder dat het voelde als een traditionele rekenles. Er zijn drie bijeenkomsten geweest, met in totaal 51 deelnemers. Deze aanpak biedt een laagdrempelige manier om rekenvaardigheden te bevorderen.

Doe-mee-dagen

In april organiseerde GR IJsselgemeenten, in samenwerking met Stichting Lezen en Schrijven, het Digi-Taalhuis Capelle en het Digi-Taalhuis Krimpen, de Doe-mee-dagen. Tijdens deze dagen werden zowel NT2- als NT1-cliënten gescreend op laaggeletterdheid en aansluitend warm doorverwezen naar de best passende aanbieder. Om de samenwerking te verdiepen ontving het Digi-Taalhuis in de Week van Lezen en Schrijven zo'n 35 klant- en casemanagers van GR

IJsselgemeenten voor een nadere kennismaking. Deze bijeenkomst werd aan beide kanten als zeer positief ervaren.

Trainingen Herkennen en doorverwijzen voor zorgprofessionals

In oktober, november en december volgden medewerkers van vijf Capelse huisartsenpraktijken verdeeld over drie locaties de training Herkennen en doorverwijzen laaggeletterdheid. In totaal zijn hiermee 30 medewerkers, van huisartsen tot assistentes, bereikt. Begin 2025 volgen nog twee trainingen. Net als in 2023 deden ook in 2024 twaalf medewerkers van het CJG deze training. In 2025 zullen de overige medewerkers de training bijwonen.

Voel je goed!

In 2024 volgden op drie locaties in totaal acht deelnemers de cursus Voel je goed!, gericht op het verbeteren van gezondheidsvaardigheden en het stimuleren van beweging. Het betrof zowel NT2'ers als NT1'ers. Alle deelnemers waren positief over hun deelname aan de cursus en gaven aan zich fitter te voelen en gezondere keuzes te maken.

Lezing hertaalster Jet Doedel

In november vond tijdens Heel Nederlands Leest een lezing plaats door Jet Doedel. Zij hertaalt boeken in makkelijke taal. De Taalhuiscollectie biedt een ruim aanbod van

door Jet hertaalde boeken. Deze lezing trok meer dan 60 belangstellenden, van professionals tot NT2'ers én NT1'ers.

Extra Digi-Taalpunt en Digi-Taalcafé

Sinds september 2024 is er een extra spreekuur van het Digi-Taalpunt op de woensdagavond. Dit spreekuur wordt in toenemende mate bezocht. Diezelfde maand startte ook een extra Taalcafé op woensdagavond. Dit Taalcafé wordt verzorgd door een externe NT2-docent en wordt goed bezocht.

“ Het moet normaal worden dat je zonder schaamte kan zeggen: ik kan dat niet ”

Bezoek van Hanneke Propitius, directeur van Stichting Lezen en Schrijven

Bibliotheek aan den IJssel stond in 2024 volop stil bij de Week van lezen en schrijven.

Tijdens deze jaarlijks terugkerende week wordt extra aandacht gevraagd voor mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. Hanneke Propitius, directeur-bestuurder van Stichting Lezen en Schrijven, kwam bij ons op bezoek en bekeek samen met klantmanagers van de IJsselgemeenten de bekroonde film *Sjeemte* waarin de dagelijkse gevolgen van lage basisvaardigheden invoelbaar worden.

Sjeemte (Limburgs voor schaamte) laat de worsteling zien van een jonge vrouw. Ze heeft moeite met lezen en schrijven, maar probeert dat uit alle macht verborgen te houden. “Ik vond de film heel treffend”, zegt Hanneke. “Er kwam heel goed naar voren waar de schaamte zit en hoe mensen reageren omdat ze niet durven te zeggen dat ze het niet begrijpen. Boos worden, smoezen verzinnen als ‘ik ben mijn bril vergeten’ of ‘dat doe ik thuis wel even’. Dat herkende ik wel uit

alle onderzoeken die wij doen en wat we horen van ervaringsdeskundigen.”

Jongeren

Na de filmvertoning vroegen Hanneke en medewerkers van het Digi-Taalhuis aan de aanwezige klantmanagers of zij in hun werk geconfronteerd worden met mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. “Een grote groep mensen zei van niet. En sommigen vonden het vreemd dat een jonge vrouw de hoofdrol speelde, want lage basisvaardigheden komen toch niet voor bij jongeren? Dat vond ik boeiend om te horen. Het drukte me met mijn neus op de feiten. Niet iedereen is er nog mee bekend dat ook jongeren laagtaalvaardig kunnen zijn. En dat dat veel moeilijker te herkennen is dan je denkt.”

Moeite met lezen

Uit onderzoek blijkt dat steeds meer 15-jarigen moeite hebben met lezen. Dat is niet alleen nu lastig, maar werkt ook door in hun verdere

leven. “Als je niet goed kunt lezen, is het ook niet je hobby, dus het is ook niet iets wat je vanzelf gaat oppakken. En als je die spier niet traint, word je nog slechter. Daar hebben we allemaal last van. Als jij en ik nu stoppen met lezen, of met achter de computer zitten, dan is het over tien jaar veel moeilijker. Het is dus heel belangrijk dat we jongeren vinden voordat ze in de problemen raken. Vaak begint het met werk, maar het gaat ook over gezondheidsproblemen, of schulden.”

Ervaringsdeskundigen

Als directeur van Stichting Lezen en Schrijven zet Hanneke zich met haar team doorlopend in om laaggeletterdheid bespreekbaar te maken. Met campagnes, onderzoeken, trainingen, maar vooral door de inzet van ervaringsdeskundigen. “Neem Hans. Als hij zijn verhaal vertelt is hij gewoon Hans die zelf zijn probleem heeft

overwonnen. Met alle kwetsbaarheid, met alle issues. Dat is overtuigend. Hij kan vertellen wat het hem heeft opgeleverd. Ik kan wel zeggen dat je daarna je brieven kan beantwoorden, je kind kan voorlezen en de bus kan nemen, maar uitleggen wat het qua zelfvertrouwen doet en qua meedoen in de maatschappij dat kan ik niet. Hans wel.”

Stress

Ervaringsdeskundigen kunnen volgens Hanneke ook veel beter aangeven wat wel en niet werkt. “Er zijn mensen die geen ziekenhuis ingaan omdat ze zoveel stress krijgen van al die routebordjes. In de discussie na afloop van de film hoorde ik iemand zeggen: het is ook een kwestie van willen. Maar dat is niet zo. Er zit zoveel stress op het niet kunnen.” Daarom helpen de Taalambassadeurs, de ervaringsdeskundigen van Stichting Lezen en Schrijven,

organisaties en bedrijven om zowel on- als offline informatie toegankelijk te maken voor mensen die moeite hebben met taal.

Bibliotheken natuurlijke partner

Hanneke ziet een belangrijke rol weggelegd voor bibliotheken als het gaat om het verbeteren van basisvaardigheden. “De Bibliotheek is voor ons een hele natuurlijke partner. Met taalhuiscoördinatoren, met de digitale overheidspunten, met ervoor zorgen dat zoveel mogelijk kinderen een taalrijke omgeving hebben. Het moet normaal worden dat erover gesproken wordt en dat je zonder schaamte kan zeggen: ik kan dat niet. En dat je dan weet: ik kan de bibliotheek in. Ik kan met een vrijwilliger aan de slag, of een digitaal lesprogramma volgen. Of ik kan toch eens aangeven bij mijn huisarts dat ik een probleem heb. Je hoopt dat zo’n Week van lezen en schrijven dat in gang zet.”

Colofon

Dit jaarverslag is een uitgave van Stichting Bibliotheek aan den IJssel.

Tekst

Valerie Kierkels

Redactie

Laura Lolkema

Vormgeving

Borus Fortuin

Beeldmateriaal

Bibliotheek aan den IJssel, Wendy Pronk, Jan Kok, Mischa Manot, Valerie Kierkels, Dennis Wisse

Postadres

Stationsplein 16
2907 MJ Capelle aan den IJssel

Contact

> communicatie@bibliotheekaandenijssel.nl
> www.bibliotheekaandenijssel.nl

Volg ons

